

Mikroekonomie 1

**Přednáška 5
Tomáš Volek**

Obsah

- Užitek
- Kardinalistická teorie
- Ordinalistická teorie

Užitek

Trh výrobků a služeb. - dva subjekty firmy a dom

Trh je trhem spotřebitelů, kteří zde rozhodují co se bude vyrábět svými - Peněžními hlasy

• Při rozhodování je spotřebitel omezen svým příjmem (důchodem)

• Cílem spotřebitele je maximalizace užitku

• Racionálně jednající spotřebitel poměruje dvě veličiny:

- .....
- .....

Co je to užitek?

Užitek je

2 teorie

1.Kardinalistická teorie- užitek .....

2.Ordinalistická teorie-. Užitek.....

Kardinalistický přístup

- užitek je měřitelný

lidé jsou schopni kvantifikovat své preference

Spotř. dokáže vyjádřit Užitek v PJ, resp. dokáže říci, o kolik či kolikrát je pro něj jeden statek užitečnější než jiný.

Mezní užitek (Marginal Utility - MU)

o kolik vzroste TU , jestliže se množství spotř. statku zvýší o jednotku

Udává pen. částku, kterou je spotřebitel ochoten vynaložit na nákup další jednotky.

1) na významu a intenzitě potřeby

2) na disponibilním množství

Graf MU

Spotřeba piva

Tvar křivky MU

Zákon klesajícího mezního užítku - MU s růstem spotř. zboží MU .....

Nejvyšší přírůstek uspokojení potřeb přinese .....
spotř. jednotka zboží, každá další má pro spotř. menší význam

Celkový užitek se tedy s růstem objemu spotřebovávaného zboží zvýšuje stále pomaleji

Celkový užitek (Total Utility - TU)

vyjadřuje celkovou úroveň uspokojení určité potřeby

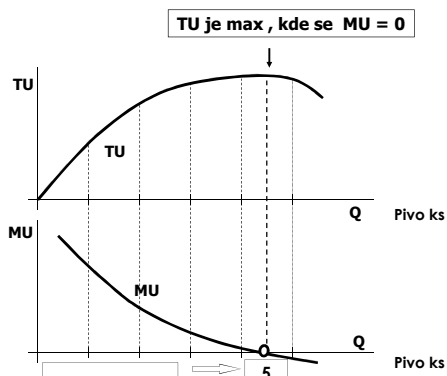
• Je dán maximální peněžní částkou, kterou je spotřebitel ochoten zaplatit za spotř. statku

Je závislý na:

- Q spotř. zboží,
- vlastnostech a kvalitě zboží
- míře s jakou je schopno potřeby uspokojovat

Graf TU a MU

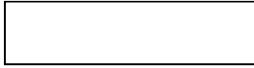
TU =

KS	1	2	3	4	5
MU v Kč	14	12	10	8	6

TU = 50 Kč

Rovnováha (optimum) spotřebitele
 Optimální (rovnovážné) množství tedy spotřebitel nakoupí, pokud se

$MU > P$ – efekt ze spotřeby další jednotky je větší než cena zboží

Podmínkou rovnováhy spotřebitele je rovnost MU všech spotř. zboží ve vztahu k jejich cenám.

Optimum spotř. znamená - pokud spotř. v rámci svého RO a daných P nemůže svůj TU zvýšit tím, že snížení spotřeby jednoho statku nahradí větší spotř. jiného statku

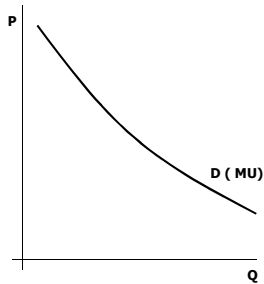
$$\frac{MU \text{ zboží 1}}{P \text{ zboží 1}} = \frac{MU \text{ zboží 2}}{P \text{ zboží 2}} = \frac{MU \text{ zboží 3}}{P \text{ zboží 3}} = \frac{MU \text{ zboží N}}{P \text{ zboží N}}$$

Podmínka rovnováhy spotřebitele

Poměr MU a P jednoho zboží se = poměru MU a P jakéhokoli v jiného zboží

Odvození křivky poptávky
 Křivka D je proto totožná s křivkou MU

Pro každou P ex. D odpovídající opt. sp.

Ordinalistický přístup

► Užitek je neměřitelný

lidé jsou schopni pouze uspořádat své preference, tj. čl. je schopen porovnat užitek různých kombinací statků

Je zde využita indifferenční analýza

Základem je indifferenční soubor, tedy soubor spotř. kombinací, které přinášejí danému spotřebiteli stejný užitek - indifferenční body

Indifferenční křivka (IC)

IC - .....

indifferenční křivky mají prohnutý (konvexní) tvar:

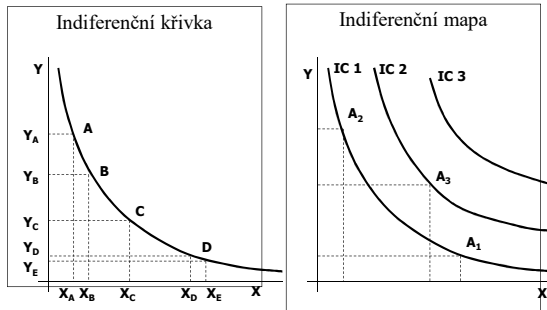
• Možnosti substituce slábnou, pokud má spotřebitel již hodně jednoho statku a málo druhého.

• Platí zde zákon klesajícího MU : S růstem spotř. Mn. statku klesá jeho MU.

Indifferenční křivka

Souhrn indif. křivek dvou statků tvoří .....,
ve které se jednotlivé křivky liší úrovní .....

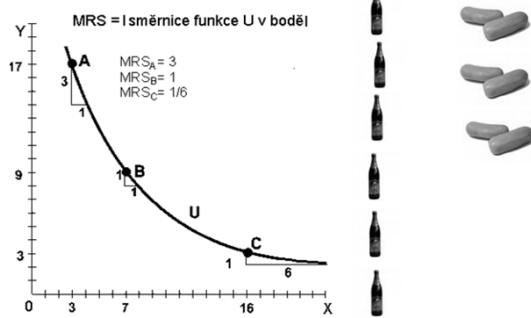
Mezní míra substituce:

■ MRS udává kolika jednotek statku Y je spotřebitel ochoten vzdát se za jednu dodatečnou jednotku statku X.

$$MRS = \frac{\Delta Y}{\Delta X} = \frac{MU_X}{MU_Y}$$

- S růstem množství statku X klesá jeho mezní užitek.
- Mezní míra substituce je s růstem množství statku X klesající.

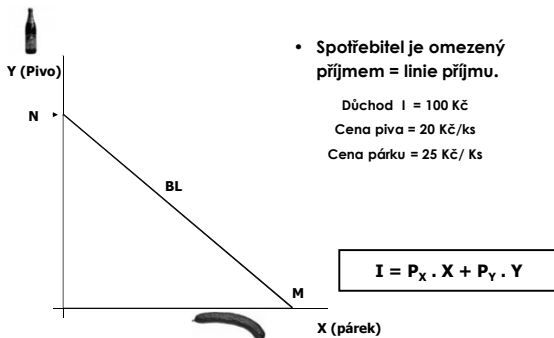

Linie příjmu (rozpočtu) - (Budget Line)

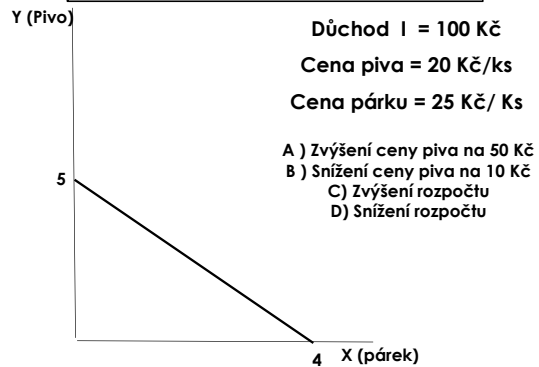
Linie příjmu zobrazuje veškeré kombinace 2 statků, které si lze pořídit při stejném rozpočtu

Obr. ....

Linie příjmu (Rozpočtu) - budget line

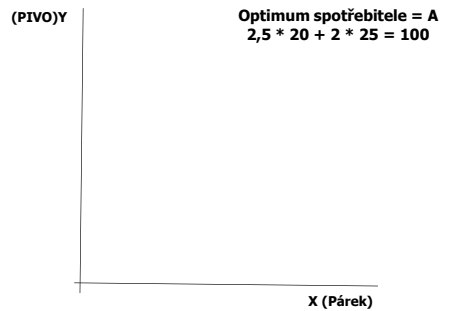
Vliv změny ceny na linii rozpočtu (BL)

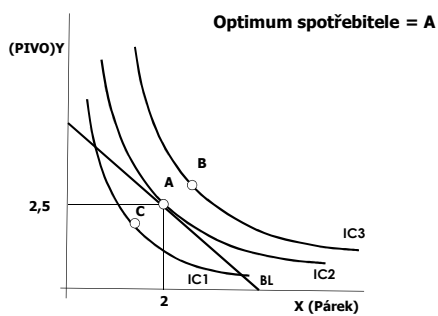
Optimum (rovnováha) spotřebitele
je bod, ve kterém se linie příjmů dotýká indifferenční křivky (A)

- A - optimum spotřebitele
- B - body nad optimem-
- C - body pod optimem -

Optimum spotřebitele

Optimum spotřebitele

Křivka Poptávky – D – odvození

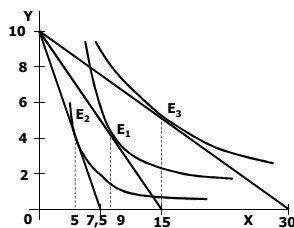
A) V ordinalistickém pojetí je D funkce odvozena z indifferenčních křivek.

D po určitém statku je odvozena ze spoř. preferencí, zobrazených indifferenčními křivkami, a z jeho omezení, zobrazených přímkou spotřebních možností.

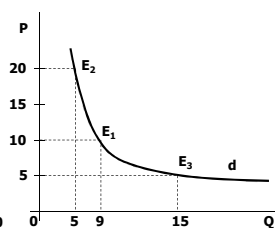
B) V kardinalistickém pojetí je funkce D chápána jako funkce MU.

Graf

Odvození poptávkové křivky

Křivka poptávky

Přeji Vám dobrou chuť k obědu a plnou maximalizaci užítku

